

В. Д. Яблонь,
к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки, маркетингу та менеджменту,
Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту
Західноукраїнського національного університету
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-7202-426X>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.17.163

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ЗМІНАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

V. Iablon,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of International Economics, Marketing and Management,
Ivano-Frankivsk Educational and Scientific Institute of Management of the Western Ukrainian National University

MANAGING INVESTMENT CHANGES IN THE ENTERPRISE

У статті обґрунтовано важливість процесів інвестування для забезпечення стабільності та стійкості підприємства в сучасних динамічних економічних умовах. Доведено, що розвиток підприємства значною мірою залежить від ефективності управління інвестиційними змінами, де основний акцент робиться на нарощуванні внутрішніх ресурсних можливостях, залученні зовнішнього фінансування та оптимізації і збалансуванні усіх фінансово-інвестиційних потоків з врахуванням тривалості та капіталомісткості бізнес-проєкту. Ідентифіковано ключові відмінності між видами джерел інвестиційних ресурсів у контексті управління інвестиційними змінами на підприємстві. Визначено особливості фінансового забезпечення у контексті інвестиційних змін на підприємстві. Обґрунтовано вибір джерел фінансування бізнес-проєктів у процесі управління інвестиційними змінами на підприємстві з врахуванням внутрішніх та зовнішніх інвестиційних можливостей, тривалості інвестиційної діяльності та форм залучення інвестиційних ресурсів.

The article substantiates the importance of investment processes for ensuring the stability and resilience of an enterprise in modern dynamic economic conditions. It is proven that the development of an enterprise largely depends on the effectiveness of investment change management, where the main emphasis is on increasing internal resource capabilities, attracting external financing and optimizing and balancing all financial and investment flows, taking into account the duration and capital intensity of the business project. Investment change management involves the optimal combination of financing sources, forms of capital and tools for their use in order to achieve maximum return on transformation processes and ensure sustainable development of the enterprise. Key differences between types of sources of investment resources in the context of managing investment changes at an enterprise are identified. In the process of managing investment changes, the correct choice between own and borrowed sources of financing is of strategic importance. Equity provides stability and less dependence on external creditors, which is especially important at the stage of long-term transformations. Instead, loan capital allows you to quickly scale changes and accelerate the implementation of investment projects, but at the same time increases financial risks and requires

careful planning of cash flows. The features of financial support in the context of investment changes at the enterprise are determined. In the process of managing investment changes, the enterprise must take a balanced approach to the choice of financing sources. The choice of sources of financing for business projects in the process of managing investment changes at the enterprise is justified, taking into account internal and external investment opportunities, the duration of investment activities and forms of attracting investment resources. It is emphasized that the management of investment changes at the enterprise requires a comprehensive approach to the formation of financial resources. Understanding these features helps to form the optimal structure of investment resources for effective management of investment changes.

Ключові слова: інвестиційні зміни, інвестиційні ресурси, інвестиційна діяльність, інвестиційні ризики, інвестиційний проєкт, капітал, фінансування, управління, підприємство.

Key words: investment changes, investment resources, investment activity, investment risks, investment project, capital, financing, management, enterprise.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В умовах зростаючої конкуренції управління інвестиційними змінами на підприємстві потребує врахування факторів ризику та розрахунку показників ефективності використання капіталу на основі чистих грошових потоків (припливів і відтоків), що формуються в результаті реалізації інвестиційних бізнес-проєктів. Ефективність впровадження інвестиційних змін безпосередньо залежить від структури джерел фінансування, адже капітал, що забезпечує зростання ділової активності підприємства, зазвичай надходить із кількох джерел, які різняться рівнем витрат, строками залучення та умовами повернення, що впливає на швидкість і результативність трансформаційних процесів.

Примітно, що категорія капіталу в контексті управління інвестиційними змінами розглядається не лише як об'єкт економічного управління, накопичена цінність, виробничий ресурс чи сукупність активів підприємства, але й як ключовий носій інвестиційно-інноваційного потенціалу та фактор ризику, від якого залежить успішність реалізації стратегічних капіталомістких перетворень.

Також інвестиційні ресурси, що використовуються підприємством для здійснення змін, характеризуються різноманітністю форм і видів, охоплюючи як власний, так і залучений капітал, спрямований на підтримку реальних і фінансових інвестицій. Таким чином, управління інвестиційними змінами передбачає оптимальне поєднання джерел фінансування, форм капіталу та інструментів їх використання з метою досягнення максимальної віддачі від трансформаційних процесів і забезпечення стійкого розвитку підприємства.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Серед наукових теорій та гіпотез сформувалися низка твердження, що управління інвестиційною діяльністю підприємств має розглядатися комплексно, із поєднанням фінансово-економічних, техніко-технологічних,

інституційно-організаційних та інших аспектів. Так, дослідження Л. Галько [1], Р. Лупака та ін. [2, с. 88—92] доводять важливість формування ефективної стратегії і тактики інвестиційної діяльності та оптимізації інвестиційного забезпечення, що передбачає використання різних джерел фінансування й новітніх фінансових інструментів. Водночас питання підвищення інвестиційної привабливості в умовах антикризового управління [3, с. 5—12] та трансформації процесів фінансового планування як реакції на економічні виклики [4, с. 106—114] об'єднує спільна ідея підвищення гнучкості й адаптивності управлінських механізмів.

Регіональний та інституційний вимір інвестиційної діяльності, представлений у роботі Т. Васильціва та ін., підкреслює необхідність синергії державної та місцевої підтримки бізнесу для розширення фінансових можливостей, а особливо в капіталомістких галузях як промисловість, АПК та ін. [5, с. 90—101]. Натомість, управління ризиками інноваційно-інвестиційних проєктів, розглянуто у наукових працях Л. Могильної, І. Воробйова [6], Г. Разумової, О. Курносової [7, с. 96—101], С. Кушнір, М. Вернидуб [8, с. 10—13], зосереджується на розробці системних підходів та методик оцінювання ризиків з урахуванням викликів цифрової економіки.

Примітно, що важливою складовою сучасного інвестиційного менеджменту є цифровізація управлінських процесів і як доводять В. Македоном та О. Ковніром [9, с. 76—82], сприяє автоматизації моніторингу, аналізу й контролю реалізації бізнес-проєктів. І. Чайковська та ін. відзначають, що розробка економіко-математичних моделей вибору інноваційно-інвестиційних проєктів демонструє інтеграцію технологічних рішень у процес прийняття управлінських рішень і завдяки цьому можливо забезпечити підвищення ефективності та обґрунтованості інвестиційних стратегій [10, с. 20—28].

Наведені аргументи доводять, що системне бачення управління інвестиційною діяльністю охоплює впровадження підприємствами стратегічного планування, проєктування ризиків, цифрових інновацій та інших підходів і інструментарію під час здійснення інвестиційних змін з метою підвищення стабільності та стійкості в умовах динамічних трансформацій та значних шоків і викликів.

Таблиця 1. Ключові відмінності між видами інвестиційних ресурсів у контексті управління інвестиційними змінами на підприємстві

Ознаки	Власний капітал	Позиковий капітал
Участь в управлінні підприємством	• надає можливість впливу на стратегічні рішення;	▪ не передбачає участі в управлінні;
Одержання частини прибутку і майна у разі ліквідації підприємства	• за залишковим принципом після задоволення вимог кредиторів;	▪ першочергове право;
Термін повернення інвестиційного капіталу	• чітко не встановлений;	▪ визначений умовами договору
Масштаби залучення інвестиційних ресурсів	• обмежені фінансовими можливостями власників бізнесу;	▪ широкі можливості за рахунок кредитних та інвестиційних інструментів;
Вартість залучення інвестиційних ресурсів	• залежить від прибутковості активів та дивідендної політики;	▪ фіксована згідно з умовами договору;
Зобов'язання щодо виплати доходу та основної суми	• не встановлені законодавчо;	▪ обов'язкові згідно з умовами договору;
Податкові наслідки інвестиційної діяльності	• дивіденди виплачуються з чистого прибутку;	▪ відсотки за кредитами зменшують оподатковуваний прибуток;
Вплив на фінансову стійкість	• сприяє зміцненню фінансової незалежності;	▪ збільшує фінансовий ризик;
Необхідність забезпечення	• не потребує застави або гарантій;	▪ зазвичай вимагає заставу або гарантію;
Норма прибутковості на інвестований капітал	• потенційно висока	▪ нижча через необхідність сплати відсотків

Інвестиційні зміни зазвичай характеризуються високою невизначеністю та можуть мати непередбачуваний вплив на діяльність підприємства. Як і будь-які зміни, для адаптації до них потрібно стабільно утримувати достатній рівень ресурсного забезпечення, щоб досягнути ефективності використання інвестиційного капіталу дозволяла повною мірою компенсувати вкладені кошти та отримувати необхідний прибуток для динамічного розвитку. Відповідно, зростає актуальність раціонального вибору джерел фінансування інвестиційних проєктів, у яких якісно поєднувалися б внутрішні та зовнішні ресурсні можливості підприємства, а особливо в довгостроковій перспективі. Таким чином, управління інвестиційними змінами на підприємствах має передбачати оптимізацію структури інвестиційного капіталу, де основний акцент має надаватися на дотриманні принципів збалансованості, ефективності, якості, передбачуваності та ін., щоб як в коротко-, так і в довгостроковому періоді фінансування інвестиційної діяльності відбувалося стабільно та безперервно.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є наукове обґрунтування теоретико-методичних засад управління інвестиційними змінами на підприємстві.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В управлінні інвестиційними змінами на підприємстві поняття інвестиційного капіталу не можна зводити лише

до грошових коштів, спрямованих на покриття інвестиційних потреб. Його зміст є значно ширшим і охоплює сукупність ресурсів, здатних забезпечити реалізацію трансформаційних процесів. Відповідно до законодавства України, підприємства можуть залучати капітал не лише у грошовій формі, але й у матеріальній, нематеріальній та фінансовій, що дозволяє підвищити гнучкість фінансування інвестиційних програм та бізнес-проєктів. Такий підхід використовується як при створенні нових підприємств, так і при збільшенні статутного капіталу діючих суб'єктів господарювання, відкриваючи додаткові можливості для підтримки змін на різних етапах їх впровадження.

Разом із тим, у науковій та практичній площині поняття інвестиційні ресурси трактується по-різному, оскільки дослідники вкладають у нього відмінний зміст. Це зумовлює необхідність його чіткого визначення з позицій управління інвестиційними змінами, з урахуванням специфіки джерел формування та напрямів використання капіталу. При цьому власні та позикові інвестиційні ресурси відрізняються за вартістю, строками залучення, рівнем ризику та впливом на фінансову стійкість підприємства, що обумовлює доцільність їх комплексної оцінки (табл. 1) з метою вибору оптимальної структури фінансування інвестиційних змін.

У процесі управління інвестиційними змінами правильний вибір між власними та позиковими джерелами фінансування має стратегічне значення. Власний капітал забезпечує стабільність і меншу залежність від зовнішніх кредиторів, що особливо важливо на етапі довгострокових трансформацій. Натомість позиковий капітал дає змогу оперативно масштабувати зміни та прискорювати впровадження інвестиційних проєктів, але водночас підвищує фінансові ризики та потребує ретельного планування грошових потоків. Оптимальне поєднання цих джерел дозволяє підприємству зберігати баланс між фінансовою стійкістю та швидкістю реалізації змін.

Характерні риси джерел фінансування, які підприємство спрямовує на інвестиційні потреби, формують різні види ризиків, що виникають під час управління інвестиційними змінами. З одного боку, власник має можливість безпосередньо впливати на господарську діяльність, контролюючи виконання стратегічних цілей та забезпечуючи стабільність підприємства. З іншого — додаткова емісія акцій може призвести до розмивання контролю над підприємством через зміну структури власності, що створює загрозу втрати керованості процесом трансформації.

Інвестиційні ресурси підприємства поділяються формуються завдяки внутрішнім та зовнішнім джерелам, кожне з яких має свої переваги та недоліки, що відображено в табл. 2. Так, внутрішні джерела фінансування відзначаються простотою і швидкістю залучення, збереженням контролю над підприємством та високим ступенем моніторингу, однак мають обмежений обсяг, можуть спричиняти заморожування коштів і знижувати ліквідність. Зовнішні джерела, натомість, дозволяють

Таблиця 2. Особливості фінансового забезпечення у процесі інвестиційних змін на підприємстві: переваги та недоліки

Переваги	Недоліки
<i>Внутрішні джерела фінансування</i>	
• оперативність залучення;	▪ заморожування коштів;
• збереження контролю над підприємством;	▪ відсутність зовнішнього контролю;
• високий ступінь моніторингу;	▪ обмеженість обсягів залучення;
• збереження конфіденційності комерційної інформації;	▪ зниження рівня ліквідності;
• не потребують гарантій і додаткових витрат на оформлення	▪ низький рівень ефективності використання власних ресурсів
<i>Зовнішні джерела фінансування</i>	
• великий обсяг залучення;	▪ можливість втрати контролю;
• ефективний зовнішній контроль;	▪ додаткові витрати по залученню (аудит, страхування, комісійні та ін.);
• забезпечують зростання фінансового потенціалу;	▪ складність і тривалість залучення;
• високий ефект фінансового левериджу;	▪ послаблення інвестиційного менеджменту;
• розподіл ризиків;	▪ боргова залежність від кредиторів;
• скорочення термінів реалізації проєктів	▪ необхідність розкриття конфіденційної інформації

залучити великі обсяги капіталу, забезпечують ефективний зовнішній контроль і сприяють зростанню фінансового потенціалу, проте пов'язані з ризиком втрати контролю, додатковими витратами на оформлення, необхідністю розкриття конфіденційної інформації та підвищеною борговою залежністю.

В процесі управління інвестиційними змінами підприємство має збалансовано підходити до вибору джерел фінансування. Зокрема, внутрішні ресурси забезпечують швидкість та збереження контролю, проте обмежені в обсягах і можуть стримувати ліквідність.

Наслідки вибору структури джерел фінансування у процесі управління інвестиційними змінами можуть бути різноманітними — від модифікації інвестиційної діяльності підприємства до злиття або навіть банкрутства. Наприклад, реінвестування прибутку виступає більш прийнятною та відносно дешевою формою фінансування, що дозволяє зберегти існуючу систему контролю, але має обмежені можливості щодо обсягів залучення.

Позики банків залишаються найпоширенішою формою позикового фінансування в процесі управління інвестиційними змінами. Зокрема, такі позики вигідні для підприємства в межах допустимого рівня заборгованості, оскільки забезпечують фінансовий леверидж: відсотки за кредитами зменшують оподатковуваний прибуток, що підвищує чистий дохід на акцію і дозволяє прискорити реалізацію інвестиційних проєктів.

У табл. 3 узагальнено можливий склад джерел фінансових ресурсів для інвестиційних проєктів, зокрема доступних вітчизняним підприємствам, у процесі управління інвестиційними змінами. Управління інвестиційними змінами на підприємстві потребує комплексного підходу до формування фінансових ресурсів. Так, внутрішні власні джерела забезпечують стабільність і контрольованість інвестиційних процесів, проте мають обмежений обсяг. Натомість зовнішні власні ресурси, такі як емісія акцій та венчурне фінансування, відкривають додаткові можливості залучення капіталу, але можуть ускладнювати структуру власності.

Позикові джерела — як внутрішні, так і зовнішні — дають змогу швидко мобілізувати ресурси для фінансування інвестиційних проєктів,

Таблиця 3. Джерела фінансування бізнес-проєктів у процесі управління інвестиційними змінами на підприємстві

Джерела	Внутрішні	Зовнішні
Власні	- статутний капітал; - резерви, накопичені підприємством: • накопичена амортизація; • нерозподілений прибуток; • резервні фонди - мобілізація резервів (операційний прибуток, грошові надходження від продажу нематеріальних активів, обороту оборотних засобів); - дивіденди від фінансових інвестицій	- публічне або приватне розміщення цінних паперів: • відкрите та закрите розміщення акцій; • розміщення привілейованих (пріоритетних) акцій; - венчурне фінансування; - портфельні інвестиції; - прямі інвестиції; - добровільні внески та безоплатне фінансування; - державні гранти
	<u>Короткострокові:</u>	
Позикові	- внутрішня кредиторська заборгованість; - позики від засновників; - аванси від покупців	- банківський кредит; - факторинг; - форфейтинг; - комерційний кредит; - оренда; - кредитна лінія; - ломбардна операція; - овердрафт; - авальний кредит
	<u>Довгострокові:</u>	
	- відстрочені платежі постачальникам; - довгострокові позики засновників; - внутрішні корпоративні довгострокові зобов'язання	- середньо- і довгострокові кредити банків; - облігаційний займ - цільові державні кредити; - позики міжнародних фінансових організацій; - фінансовий лізинг

однак супроводжуються зобов'язаннями щодо повернення і виплати відсотків, що вимагає ретельного планування ризиків та грошових потоків.

Підприємство не змогло б отримати такого чистого доходу на акцію, якби фінансувало інвестиції виключно за рахунок випуску акцій. Наявність певного рівня боргу у структурі капіталу підвищує дохід на акцію, оскільки прибуток розподіляється на меншу кількість акцій. Водночас збільшення боргового навантаження супроводжується зростанням фінансового ризику: незалежно від операційної прибутковості, підприємство зобов'язане регулярно сплачувати фіксовані відсотки та основну суму боргу.

Облігації, як боргові цінні папери, є наступним основним джерелом довгострокового позикового капіталу. Вартість такого капіталу визначається ринком інвесторів, які оцінюють платоспроможність підприємства та ризики, пов'язані з невиконанням зобов'язань. Для підприємства випуск облігацій пов'язаний із додатковими витратами, а також підвищує фінансовий ризик.

Лізинг, незважаючи на переваги — швидкість оформлення, гнучкість платежів, податкові пільги, — також несе ризики для підприємства. У разі просторошення лізингових платежів лізингодавець має право розірвати договір та повернути майно, що може призвести до серйозних перебоїв у виробничому процесі, претензій з боку замовників і навіть банкрутства.

Навіть бюджетне субсидування, яке здається безпечним, має свої ризики. Надання державної допомоги зазвичай супроводжується жорсткими умовами і вимогами до звітності, невиконання яких тягне за собою штрафи, адміністративні чи кримінальні санкції для керівництва. Крім того, отримання допомоги потребує значних обґрунтувань, розкриття конфіденційної інформації, що збільшує витрати і контроль за використанням коштів.

Важливим з точки зору ризику є також поділ джерел фінансування на короткострокові та довгострокові. Короткостроковий капітал є дешевшим, але водночас більш ризикованим, оскільки супроводжується вищою ймовірністю неплатоспроможності через необхідність швидкого погашення.

Примітно, що формування інвестиційного капіталу охоплює різні сфери діяльності підприємства. Так, показники структури і вартості капіталу використовуються для оцінки ефективності інвестиційних проєктів, вибору політики фінансування нового бізнесу та оборотних активів, а також визначення рівня ризику господарської діяльності. Об'єктивно, що співвідношення власного і позикового капіталу впливає на фінансову стійкість, платоспроможність і фінансову рентабельність підприємства.

При оптимізації структури фінансування інвестиційної діяльності підприємств більшість дослідників зосереджується на загальному співвідношенні джерел капіталу, проте це не завжди відображає специфіку інвестиційних змін, особливо коли йдеться про раціональне фінансування окремого інвестиційного проєкту. Відповідно такі поняття слід розмежовувати, адже інвестиційний проєкт може мати власну структуру фінансування, що відрізняється від фінансової схеми підприємства в цілому.

В умовах управління інвестиційними змінами необхідно визначати окремі умови та критерії оптимізації структури інвестиційних ресурсів саме для конкретних бізнес-проєктів. Характерною особливістю такої оптимізації є широкий спектр факторів, що впливають на рішення, і кожен із них генерує специфічний ризик інвестиційної діяльності. Якщо враховувати досвід багатьох успішних підприємств, які є лідерами на інвестиційному ринку, всі фактори, що впливають на формування структури фінансування бізнес-проєкту, доречно розділяти на такі групи — операційна, інвестиційна та фінансова.

Так, операційні фактори характеризують поточну інвестиційну діяльність підприємства, що визначає операційний ризик — невизначеність отримання майбутнього доходу від реалізації бізнес-проєкту. До них належать співвідношення постійних і змінних витрат, політика роботи з дебіторами і кредиторами, швидкість обороту оборотних активів, тривалість експлуатаційного періоду, галузева належність, стабільність ринків сировини та продукції тощо.

Натомість інвестиційна сфера обмежена особливостями конкретних інвестиційних проєктів. Відповідні фактори включають ймовірність перевищення кошторису, затримки у введенні об'єктів в експлуатацію, ризик неприйняття продукції ринком, помилки в ідеї чи обґрунтуванні попиту і цін тощо, формуючи інвестиційний ризик.

Фінансова сфера визначається структурою капіталу підприємства, співвідношенням і характеристиками джерел фінансування проєкту, дивідендною та кредитною політикою, кон'юнктурою фінансових ринків, формуючи фінансовий ризик.

Отже, для прийняття об'єктивного рішення щодо оптимальної структури капіталу в управлінні інвестиційними змінами необхідно враховувати комплексний вплив низки факторів. Відтак оптимальна структура капіталу інвестиційного проєкту — це співвідношення ресурсного забезпечення, яке забезпечує максимальну ефективність інвестиційної діяльності підприємства, при цьому збалансовуючи операційні, фінансові та інші інвестиційні ризики.

ВИСНОВКИ ІЗ ЦЬОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ДАЛЬШІ ПЕРСПЕКТИВИ В ЦЬОМУ НАПРЯМКУ

Управління інвестиційними змінами на підприємстві повинно здійснюватися за комплексним підходом, який враховує значну кількість факторів, що впливають на ефективність інвестиційної діяльності та реалізацію капіталомістких бізнес-проєктів. Вагоме значення мають критерії управління інвестиційними змінами, серед яких право участі в управлінні підприємство та одержанні частини прибутку й майна у разі ліквідації підприємства, терміни повернення капіталу, масштаби та вартість залучення інвестицій, зобов'язання щодо виплати доходу та основної суми інвестиційних дивідендів, податкові наслідки, вплив на фінансову стійкість, необхідність зовнішнього забезпечення, норма прибутковості на інвестований капітал.

Також інвестиційний менеджмент підприємств повинен враховувати низку особливостей фінансового

забезпечення інвестиційної діяльності, а саме як переваги, так і недоліки внутрішнього та зовнішнього характеру. Так, внутрішні джерела відзначаються простотою і швидкістю залучення, збереженням контролю над бізнесом та конфіденційності, але обмежені за обсягом і можуть знижувати ліквідність. Натомість зовнішні джерела дозволяють отримати значні ресурси, підвищити фінансовий потенціал і розподілити ризики, проте пов'язані з можливістю втрати контролю, додатковими витратами, складністю залучення та борговою залежністю.

Примітно, що джерела фінансування інвестиційних проєктів формуються з огляду як на внутрішні і зовнішні ресурсні можливості підприємства, так і тривалість реалізації проєктів, де до уваги потрібно брати короткостроковість чи більш тривалий період досягнення інвестиційних цілей. Так, до внутрішніх власних джерел доречно віднести статутний капітал, накопичені резерви, мобілізацію коштів від реалізації активів та доходи від фінансових інвестицій, що забезпечує підприємству оперативність та контроль над фінансуванням інвестиційної діяльності. Зовнішні власні джерела, такі як емісія акцій, венчурне та портфельне фінансування, прямі інвестиції, благодійна допомога і державні субсидії, розширюють можливості залучення капіталу для реалізації масштабних інвестиційних проєктів.

Перспективи подальших досліджень у сфері управління інвестиційними змінами на підприємстві мають бути спрямовані на визначення оптимального співвідношення власних і позикових джерел фінансування інвестиційних проєктів з урахуванням специфіки галузі, масштабів та ризиковості інвестиційної діяльності, що дозволить покращити рівень ефективності та стабільності підприємства в умовах високодинамічних економічних шоків і викликів.

Література:

1. Галько Л. Інвестиційна діяльність підприємства: стратегія і тактика управління. Економіка та суспільство. 2021. № 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/727>
2. Лупак Р. Л., Польова І. М., Васильців В. Г. Управління покращенням інвестиційного забезпечення підприємств. Бізнес Інформ. 2015. Вип. 12. С. 88—92.
3. Кузьмін О. Є., Юринець О. В., Ємельянов О. Ю. Розвиток інвестиційної привабливості підприємств в умовах антикризового управління. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 10. С. 5—12.
4. Хацер М. В. Трансформація процесів планування та управління фінансами підприємств як реакція на економічні виклики. Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку. 2023. № 4 (26). С. 106—114.
5. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Юрків Н. Я. Інституційне забезпечення розширення фінансових можливостей підприємств промисловості та АПК на регіональному рівні. Фінанси України. 2012. № 3. С. 90—101.
6. Могильна Л., Воробйов І. Управління ризиками інноваційно-інвестиційних проєктів підприємства. Економіка та суспільство. 2024. № 66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4639>

7. Разумова Г. В., Курносова О. І. Управління ризиками інвестиційної діяльності в умовах цифрової трансформації. Бізнес Інформ. 2024. № 3. С. 96—101.

8. Кушнір С. О., Вернидуб М. Ю. Оцінювання ризиків інвестицій в інновації в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 2. С. 10—13.

9. Македон В. В., Ковнір О. О. Цифрова трансформація процесу управління інвестиційними проєктами підприємства. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2024. № 3 (133). С. 76—82.

10. Чайковська І., Проскурович О., Горбатюк К., Завгородня Т. Економіко-математична модель вибору інноваційно-інвестиційного проєкту за його вмістом. Modeling the development of the economic systems. 2023. № 3. С. 20—28.

References

1. Galko, L. (2021), "Investment activity of the enterprise: strategy and tactics of management", *Ekonomika i suspilstvo*, Vol. 31, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/727> (Accessed 15 Aug 2025).
 2. Lupak, R. L., Polyova, I. M. and Vasylytsiv, V. G. (2015), "Management of improvement of investment support of enterprises", *Biznes Inform*, vol. 12, pp. 88—92.
 3. Kuzmin, O. Ye., Yurinet, O. V. and Yemelyanov, O. Yu. (2021), "Development of investment attractiveness of enterprises in conditions of anti-crisis management", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, Vol. 10, pp. 5—12.
 4. Khatser, M. V. (2023), "Transformation of processes of planning and management of finances of enterprises as a response to economic challenges", *Menegment ta pidpryemnytstvo: trendy rozvytku*, Vol. 4 (26), pp. 106—114.
 5. Vasylytsiv, T. G., Lupak, R. L. and Yurkiv, N. Ya. (2012), "Institutional support for expanding the financial capabilities of industrial and agricultural enterprises at the regional level", *Finansy Ukrainy*, Vol. 3, pp. 90—101.
 6. Mohylina, L. and Vorobyov, I. (2024), "Risk management of innovative and investment projects of the enterprise", *Ekonomika i suspilstvo*, Vol. 66, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4639> (Accessed 15 Aug 2025).
 7. Razumova, G. V., Kurnosova, O. I. (2024), "Risk management of investment activities in the context of digital transformation", *Buznes Inform*, Vol. 3, pp. 96—101.
 8. Kushnir, S. O. and Vernydub, M. Yu. (2018), "Assessment of investment risks in innovation in Ukraine", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, Vol. 2, pp. 10—13.
 9. Makedon, V. V. and Kovnir, O. O. (2024), "Digital transformation of the process of managing investment projects of an enterprise", *Derzhava ta region. Seriya: Ekonomika ta pidpryemnytstvo*, Vol. 3 (133), pp. 76—82.
 10. Chaykovska, I., Proskurovych, O., Gorbatyuk, K. and Zavgorodnya, T. (2023), "Economic and mathematical model of choosing an innovation and investment project based on its content", *Modeling the development of the economic systems*, Vol. 3, pp. 20—28.
- Стаття надійшла до редакції 20.08.2025 р.*